

УДК [94(477+4):341.23:323.22/.28]“20”

Орест КРАСІВСЬКИЙ

УКРАЇНА В СИСТЕМІ БЕЗПЕКИ ЄС. ЗОВНІШНІ ТА ВНУТРІШНІ ЗАГРОЗИ

Охарактеризовано сучасний стан системи безпеки України, визначено внутрішні чинники, які несуть загрозу для інтеграції її системи національної безпеки в систему загальної європейської безпеки. Проаналізовано головні заходи України щодо боротьби та протидії корупції як основної загрози інтеграції у європейський політичний, соціальний та безпековий простори. Констатовано, що лише злагодженість системи публічного управління та підтримка громадян дадуть змогу досягти успіху в процесі реформування.

Ключові слова: Європейський Союз, національна безпека, антикорупційна політика, європейська безпека.

Найважливішою проблемою зовнішньої політики України, яка є однією з найбільших країн у Європі з історичного, а навіть географічного погляду і займає особливе місце в тій частині континенту, є забезпечення національної та регіональної безпеки. В політичній сфері Україна декларує курс на інтеграцію з євроатлантичними структурами. Головними політичними партнерами для неї залишаються США та Європейський Союз, з яким у 2014 р. було підписано Угоду про асоціацію. Питання забезпечення національної безпеки та її складових посідає важливе місце в системі державної політики.

У 2014 р. було змінено зовнішньо-політичні пріоритети держави. Втративши частину території, Україна переглянула ключові моменти формування національної безпеки та обрала курс на асоціацію з ЄС, входження в європейський політико-правовий простір, залишивши позаду співробітництво з РФ і визнавши у новій оборонній доктрині від 2015 р. Росію агресором, обрала стратегічні напрями боротьби та протидії цій державі. Так, спроби інтеграції в європейську систему безпеки стали логічним наслідком конфлікту між Україною та РФ.

Тож першочергове завдання для України – інтеграція в європейську та світову спільноти, структури безпеки світового й міжнародного рівня. Україна потребує власного місця в такому просторі, що гарантував би їй стабільність, безпеку та розвиток. Однак постає питання відповідності українських структур національної безпеки подібним структурам ЄС. Загалом треба констатувати, що Україна не має шансів повноцінно увійти в європейську спільноту без якісних змін у своєму політико-правовому полі. Потрібно змінити українське законодавство, створити дієві механізми боротьби з корупцією, докорінно реформувати судову, банківську, пенсійну системи тощо. Зауважимо, що Україна зробила певні успішні кроки в

напрямку подолання цих проблем, однак більшість починань зупинились на півшляху до завершення.

Значний вплив на розвиток безпекової політики зробили такі зарубіжні вчені: Р. Гарднер, К. Гілл, М. Крейг, С. Морш, Д. Наваретте, М. Сміт, Б. Тонра та ін. Українські науковці С. Волощук, О. Вонсович, М. Гладиш, В. Говоруха, Ю. Гончар, А. Грубинко, В. Руда, О. Снігир, В. Стрельцов, О. Турченко, Л. Фалалєєва, Н. Фесенко, В. Шатун, А. Шелудченкова та ін. ґрунтовно проаналізували процеси створення та формування спільної зовнішньої безпекової політики ЄС.

Вагомий внесок у вивчення проблематики європейської та євроатлантичної інтеграції зробили українські вчені В. Говоруха, І. Грицяк, Г. Немиря, Л. Прокопенко, О. Рудік, В. Стрельцов, І. Шумляєва та ін.

Питанням, пов'язаним з боротьбою та протидією корупції, були присвячені праці Л. І. Аркуші, В. М. Вересова, А. Є. Жалинського, В. С. Журавського, М. Ю. Бездольного, П. Т. Геги, Ю. Я. Касараби, М. І. Камлика, Р. П. Марчука, М. І. Мельника та ін.

Метою статті є аналіз сучасного стану системи безпеки України, зовнішніх та внутрішніх загроз на шляху до інтеграції системи національної безпеки України в систему європейської безпеки.

Вигідне стратегічне та географічне розташування України завжди робило її об'єктом інтересу ключових геополітичних акторів світу. Україна постійно веде активну зовнішню політику та є членом численних міжнародних організацій, зокрема ООН (з 1945 р.), ВООЗ (з 1948 р.), ЮНЕСКО (з 1954 р.), ОБСЄ (з 1992 р.), ОЧЕС (з 1992 р.), Ради Європи (з 1995 р.), ЦЄІ (з 1996 р.), ГУАМ (з 1997 р.), СДВ (з 2005 р.), СОТ (з 2008 р.). Також Україна є фактичним членом СНД (з 1991 р.) і має статус спостерігача в таких організаціях, як РКБМ (з 1999 р.), ЄврАзЕС (з 2002 р.), Франкофонія (з 2006 р.). У 2012 р. Україна очолила Центральноєвропейську ініціативу (ЦЄІ), а у 2013 р. очолювала ОБСЄ. У 2016 р. Україна знову набула статусу непостійного члена Ради Безпеки ООН. На дипломатичній арені світу зовнішня політика України характеризувалась певною багатовекторністю, яка тільки підсилилась із прийняттям позаблокового статусу у 2010 р. Унаслідок прийняття Україною такого статусу вона втратила можливість вступу в НАТО та доступу до європейської системи безпеки.

Події 2014 р., втрата Криму та події на сході України засвідчили помилковість цього рішення, а також примарність сподівань на Будапештський меморандум як на ефективний інструмент протидії агресії та загрози територіальній цілісності, поставили Україну перед необхідністю шукати нові засоби забезпечення державної безпеки. Таким інструментом міг би стати НАТО, оскільки у 2016 р. Україна скасувала позаблоковий статус, однак відомо, що статут Північно-Атлантичного Альянсу забороняє приймати членів учасників з невирішеними територіальними проблемами.

16 вересня 2014 р. Верховна Рада України прийняла Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами та ратифікувала це Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, метою якого було посилення практичного співробітництва у запобіганні конфліктам та у сфері антикризового управління. Також важливою

метою було посилення участі України у різного роду цивільних та військових операціях ЄС, спрямованих на подолання кризових ситуацій, а також у численних навчаннях та тренуваннях¹. А вже 19 вересня 2014 р. між міністерствами оборони України, Литви, Польщі була укладена угода щодо створення “ЛитПолУкрбриг”, військового підрозділу, сформованого з литовсько-польсько-українських підрозділів². Ці дії проклали перед Україною новий шлях до імплементації в систему європейської безпеки на засадах тісної співпраці з ЄС та НАТО. А вже 24 вересня 2015 р. Президент України П. Порошенко підписав та затвердив нову Стратегію національної безпеки України, Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015³. Зокрема, Воєнна доктрина України відзначає актуальні воєнні загрози для України, серед яких основними є:

- збройна агресія РФ проти України;
- нарощування військової потужності РФ у безпосередній близькості до державного кордону, у тому числі можливість розгортання тактичної ядерної зброї на території АРК;
- мілітаризація тимчасово окупованої території, присутність військового контингенту РФ у Придністровському регіоні Молдови, активізація російськими спецслужбами розвідувально-підривної діяльності в Україні з метою дестабілізації внутрішньої ситуації.
- діяльність на території України незаконних збройних формувань, спрямованих на залякування населення та порушення функціонування органів державної влади.
- територіальні претензії Російської Федерації до України і посягання на її суверенітет та територіальну цілісність⁴.

Прийняття вищезазначених нормативно-правових актів дає змогу сформувати пріоритетні напрями для створення ефективної системи забезпечення національної безпеки в оборонній сфері. Адаптація оборонного потенціалу України до світових стандартів, яких дотримуються НАТО та ЄС, є вкрай важливим кроком на шляху інтеграції України в систему безпеки ЄС.

Однак досить успішна співпраця України з ЄС та НАТО не позбавлена й певних проблем, наприклад, стосовно сфери Спільної зовнішньої політики і політики безпеки та Спільної політики безпеки й оборони ЄС (СЗППБ-СПБО ЄС), ставлення до якої неоднозначне навіть у країн-учасників. Зокрема, одні країни припускають (здебільшого серед противників США), що СЗППБ була створена як противага НАТО з метою досягнення більшої військово-політичної інтеграції саме

¹ Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

² Угода між Урядом Литовської Республіки, Урядом Республіки Польща та Кабінетом Міністрів України стосовно створення спільної військової частини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_548

³ Про затвердження плану заходів з проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони України та методичних рекомендацій щодо його проведення: розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2015 р. № 139-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/139-2015-%D1%80>.

⁴ Указ Президента України № 555/2015 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року “Про нову редакцію Воєнної доктрини України” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443>.

країн ЄС, і, відповідно, обмеження впливу США на ухвалення рішень з питань безпеки. На думку інших, створення СЗППБ не означає прагнення країн-членів ЄС дистанціюватись від НАТО, а покликане насамперед доповнювати забезпечення НАТО безпеки та стабільності у світі та на Європейському континенті зокрема. Незалежно від початкових намірів, все ж найбільш конвенційне твердження полягає в тому, що у військових питаннях ЄС все ще значно залежить від НАТО, а отже, – від США (особливо в таких важливих галузях, як повітряний транспорт, розвідка, системи космічного базування, здатність концентрувати вогневі засоби). Проте, на відміну від НАТО (який має такі інструменти, як Партнерство заради миру (ПЗМ) чи План набуття членства в НАТО), ЄС не має ні стратегії, ні інструментів для побудови відносин у сфері політики безпеки із сусідами, кандидатами в члени та претендентами⁵.

Однак обороноздатність не єдина актуальна сфера, яка потребує уваги керівництва країни. Система забезпечення національної безпеки України охоплює різні складові. Зокрема, з 1 листопада 2014 р. було введено в дію політичну частину прийнятої Угоди про асоціацію між ЄС та Україною. У другому розділі “Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої політики та безпекової політики” визначені шляхи та механізми, які сприятимуть інтеграції України у систему європейської безпеки, тож можемо визначити спільні цілі (ст. 4), форми (ст. 5) та сфери міжнародного співробітництва⁶, передусім це стосується таких напрямів:

- внутрішні реформи (ст. 6);
- зовнішня політика та політика безпеки (ст. 7);
- міжнародне правосуддя та інструменти Міжнародного кримінального суду (ст. 8);
- регіональна стабільність (ст. 9);
- запобігання конфліктам, антикризове управління та військово-технічна співпраця (ст. 10);
- нерозповсюдження зброї масового знищення (ст. 11);
- роззброєння, контроль за озброєнням, експортний контроль та боротьба з незаконною торгівлею зброєю (ст. 12);
- боротьба з тероризмом (ст. 13)⁷.

Важливо зазначити, що вказані сфери міжнародного співробітництва не містять визначення конкретних механізмів та інструментів, декларуючи лише загальні цілі та результати, яких має досягти Україна. Отже, потрібне створення чіткої національної дорожньої карти, метою якої була би деталізація плану дій щодо імплементації стандартів, норм та правил, чинних у СЗППБ та СПБО.

⁵ Шеренговський Д. Гармонізація елементів системи безпеки та оборони України стосовно співробітництва та конвергенції України у сфері зовнішньої політики та політики безпеки з Європейським Союзом / Д. Шеренговський // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – Львів, 2014. – Вип. 36. – Част. 2. – С. 108.

⁶ Association agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. – Brussels, 2014. – 21 March. – 2137 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ceas.europa.eu/ukraine/docs/association_agreement_ukraine_2014_en.pdf.

⁷ Там само.

Незважаючи на успішну співпрацю України та ЄС в контексті Угоди про асоціацію, проблемними залишаються такі напрями: слабкість та недосконалість внутрішніх реформ, впроваджуваних урядом, відносно низька регіональна стабільність та незавершеність реформи судової системи, її адаптація до стандартів ЄС.

На нашу думку, серед програми внутрішніх реформ, ініційованих українськими очільниками, пріоритетне місце посідає боротьба з корупцією, оскільки за даними недержавних міжнародних організацій, зокрема Transparency International, саме Україна очолює список країн Європи з найбільшим рейтингом корупції, індекс сприйняття корупції (corruption perceptions index, CPI) ставить Україну на 130 місце зі 167⁸.

Сучасна світова спільнота, зокрема й українське суспільство, відчула нагальну необхідність боротьби та протидії корупції, з'явилися нові форми, методи, наукові підходи щодо запобігання корупції. Також відчутно підвищений інтерес до цього процесу як з боку суспільства, так і з боку керівництва держави. Явища корупційних дій, поширені серед посадових осіб, вкрай негативно впливають на всі сфери суспільно-політичного життя українського суспільства, гальмують політичний, економічний розвиток, знижують соціальну та правову захищеність українського суспільства. Це, своєю чергою, призводить до зменшення легітимності влади, латентного спротиву реалізації державної політики в регіонах тощо. У розвинених країнах світу явище корупції визнають головним деструктивним чинником, який має безпосередній вплив на стан національної безпеки держави.

Зазначимо, що корупційні вияви формуються в соціально неоднорідному просторі, який охоплює політичну, економічну та соціальну сфери сучасного суспільства, а її детермінантами є:

- незавершеність суспільно-політичної трансформації, дестабілізація суспільних відносин, несистемність діяльності інститутів суспільства й держави у форматі запобігання корупції;
- несталість політичної системи, політична нестабільність і соціальна неструктурованість суспільства, криза політичної влади і протистояння її гілок, нерозвиненість демократичних традицій, невизначеність поняття політичної відповідальності за корупційні вияви;
- послаблення впливу держави на економічні відносини, квазіринкова трансформація, економічна криза в суспільстві, невизначеність перспектив економічного розвитку, проблематика тонізації економіки;
- усталена соціальна напруженість, посилення соціальних конфліктів;
- розпорошення нормативно-правового регулювання у системі запобігання корупції, відсутність взаємодії та взаємозв'язку владних органів держави та їхніх посадових осіб, превалювання кількісного підходу у визначенні інструментів і механізмів антикорупційної політики над логікою її формування;
- дискредитація усталених етичних норм поведінки посадових осіб;
- сприйняття корупції як звичайного явища, характерного для будь-якого суспільства⁹.

⁸ Transparency International. Офіційне інтернет представництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ti-ukraine.org/%D0%A1PI-2015>.

⁹ Новак А. М. Формування основ національної антикорупційної стратегії в умовах суспільно-політичних трансформацій в Україні / А. М. Новак // Механізми публічного управління. – Дніпропетровськ: Грані, 2016. – № 1–2(27–28). – С. 95.

Означені детермінанти загалом притаманні сучасній Україні. Так, лише за першу половину 2015 р., було встановлено матеріальних збитків на суму, що перевищує 3,6 млрд грн¹⁰. Тож ми маємо серйозну загрозу, оскільки це засвідчує, що посадовці окремих державних структур не просто обслуговують економіку, вони беруть у ній участь, маючи “свою долю” в економіці. Саме функціонування державно-політичної машини економізоване, тобто підкорене, по суті, економічній свідомості¹¹.

Корупція як негативне явище набуває ознак, які дають змогу визначати долю влади, економіки, держави та суспільства в цілому, що негативно впливає на всі сфери життя в Україні. Корупція як соціальна патологія тісно пов’язана з організованою злочинністю, негативно впливає на функціонування державної влади в усіх її виявах: законодавчій, виконавчій та судовій. Саме внаслідок цього корупція поступово перетворюється з ординарного злочину на соціальну хворобу, і насамперед порушуються законні права та інтереси громадян України¹².

Зважаючи на викладене, сьогодні активно відбувається процес удосконалення механізму запобігання та протидії корупції. Для цього на законодавчому рівні приймають відповідні нормативно-правові акти. Зокрема, початком реформи, спрямованої на зниження рівня корупції, можна вважати жовтень 2014 р., коли були схвалені головні антикорупційні закони. Однак відповідна реформа продовжується і сьогодні, адже на основі чинної Антикорупційної стратегії (Закон України “Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки” від 14 жовтня 2014 р. № 1699-VII) має бути повністю врегульована антикорупційна діяльність у нашій державі, зокрема:

- остаточно сформована система спеціалізованих антикорупційних органів, відповідальних за антикорупційну політику та запобігання корупції;
- розпочата активна антикорупційна діяльність відповідних державних органів і реалізація ними превентивних заходів;
- моніторинг реалізації державної антикорупційної політики¹³.

Врахуймо, що формування та реалізація ефективної антикорупційної політики насамперед лежить у площині наявності політичної волі керівництва, його політичної сили та спроможності. Адже треба прийняти відповідне законодавство, створити умови для його виконання та мати підтримку суспільства. До того ж, як слушно зазначає український дослідник І. Кушнар'ов, деструктивний характер корупції пов’язаний з високим рівнем її латентності¹⁴, а тому, на нашу думку,

¹⁰ Звіт про стан протидії корупції за 12 місяців 2015 року, форма звітності затверджена Наказом Генеральної прокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Міністерства доходів і зборів, Міністерства оборони, Державної судової адміністрації України від 22 квітня 2015 р. № 52/394/172/71/268/60 / Відомчий документ.

¹¹ Запобігання та протидія корупції: навч. посібн. / Михненко А. М., Марчук Р. П., Мудров А. М. та ін.; за ред. проф. А. М. Михненка. – Київ: НАДУ, 2010. – С. 70.

¹² Там само. – С. 96.

¹³ Марчук М. П. Основні напрями державної політики щодо протидії корупції в Україні / М. П. Марчук // Молодий вчений. – 2016. – № 3. – С. 470–474.

¹⁴ Кушнар'ов І. В. Антикорупційна політика сучасної держави: загально-теоретична і порівняльно-правова характеристика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кан. юр. наук: спец. 12.00.01 “Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень” / І. В. Кушнар'ов. – Харків, 2013. – 18 с.

передусім потрібно впроваджувати боротьбу з нею на соціальному рівні, підвищуючи політичну та національну свідомість українського суспільства.

Звернімо увагу на актуальні проблеми, які постають нині перед українською владою та в сфері протидії корупції. Серед них виділяють:

– пасивне співробітництво України в напрямі налагодження ефективної скоординованої політики щодо протидії корупції серед держав-учасниць Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. (про це неодноразово зазначали експерти Transparency International-Україна);

– неналежне виконання Україною вимог міжнародно-правових інструментів щодо партнерства влади та громадянського суспільства у сфері антикорупційної політики (попри прийняття цілої низки нормативно-правових актів, у жодному з них не прописаний чіткий механізм взаємодії держави та громадських організацій у напрямі протидії корупції; не виконується, або ж затягується виконання рекомендацій антикорупційних громадських організацій; немає акта Кабінету Міністрів України щодо схвалення загальнонаціональної методики оцінки рівня корупції відповідно до стандартів ООН, розробка якого чітко передбачена Законом України “Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки”);

– корупціогенність виборчого законодавства, зокрема: недосконалість законодавства щодо фінансування виборчих кампаній та політичних партій, відсутність належного правового регулювання щодо запобігання конфлікту інтересів у діяльності виборних осіб та прозорих засад лобювання¹⁵.

Власне, саме рівень корупції в Україні стає основною загрозою інтеграції України в європейський політичний, соціальний, безпековий простори. Про це заявив представник Європейської служби зовнішньої діяльності Дірк Шубель на слуханнях у Європарламенті “Угоди про асоціацію без риторики”. “Очевидно, що сьогодні імплементація обох угод (з Україною і Молдовою – *ред.*) ускладнюється багатьма викликами. Перше – це корупція. Друге – верховенство права і права людини. І третє – це необхідність зміцнювати спроможності державного управління”, – констатував дипломат ЄС¹⁶. Таку ж думку висловив посол США в Україні Джеффри Пайстт під час конференції “Україна-ЄС: Перетворюючи виклики у можливості”. “Корупція є не меншою загрозою в Україні, ніж російські танки. Це довів приклад Донбасу”¹⁷, – зазначив він.

Так, визначивши пріоритетність у відносинах з європейським світом, Україна має інтегруватись у систему європейської безпеки. Однак, на нашу думку, насамперед треба враховувати національні інтереси держави та суспільства, усі можливі наслідки наступних кроків. Розвинуті країни заходу висловили чітку підтримку

¹⁵ Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1699-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 87. – Ст. 2473.

¹⁶ Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukraine-office.eu/corruption-threat-to-fragile-democracies/>.

¹⁷ Корупція є не меншою загрозою в Україні, ніж російські танки – посол США. Українська правда. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2016/05/20/7049564/>.

України у її бажанні до інтеграції, а визначальні документи НАТО та провідні очільники численних структур ЄС підкреслили важливість України в системі безпеки Європи, де вона відіграє нині ключову роль. Однак для того, щоби посісти гідне місце серед європейських країн, Україні потрібно успішно завершити низку пріоритетних реформ, серед яких головною є саме боротьба з корупцією.

Отже, ми можемо констатувати, що сучасна Україна постає перед двома чинниками, які несуть основну загрозу її незалежності, суверенності та територіальній цілісності. Перший чинник – це дестабілізація на сході України та існування т. зв. ДНР-ЛНР. Аналізуючи динаміку змін у нормативно-правовій, оборонній та міжнародно-дипломатичній сферах, можемо засвідчити, що Україна досить успішно протидіє цьому виклику. Більш серйозною загрозою постають внутрішні чинники, зокрема високий рівень індексу сприйняття корупції. Світовими та вітчизняними дослідниками доведено, що саме високий рівень корупції призводить до дестабілізації суспільних відносин, політичної нестабільності, послабленню спроможності держави ефективно реалізовувати державну політику, до підвищеної соціальної напруженості, соціальних конфліктів, а також є важливим агентом впливу на систему національної безпеки в цілому.

Якісне реформування публічного сектору треба проводити одночасно зі змінами в інших секторах, надзвичайно важливими є, безумовно, реформи в системі судочинства, прокуратури, державної служби. Тільки злагодженість системи публічного управління та підтримка громадян дадуть змогу досягти успіху в процесі реформування.

Orest Krasivskyi. Ukraine in the European Union security system. External and internal threats

The article describes the current state of the security of Ukraine by domestic factors pose a threat to the integration of Ukraine's national security in the overall European security. Analyzes the basic steps of Ukraine to fight and combat corruption as the main threat to integration into European political, social and security areas.

Keywords: European Union, national security, anti-corruption policy, European security.